

Informacja na temat stanu negocjacji w zakresie wspólnej polityki rolnej po 2020 roku

Pakiet legislacyjny w sprawie reformy WPR po 2020 roku Komisja Europejska przedstawiła w dniu 1 czerwca 2018 r. Obejmuje on trzy projekty aktów prawnych:

- Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia na podstawie planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 i rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 (COM(2018)392);
- Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1306/2013 (COM(2018)393);
- Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych, (UE) nr 1151/2012 w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych, (UE) nr 251/2014 w sprawie definicji, opisu, prezentacji, etykietowania i ochrony oznaczeń geograficznych aromatyzowanych produktów sektora wina, (UE) nr 228/2013 ustanawiające szczególne środki w dziedzinie rolnictwa na rzecz regionów najbardziej oddalonych w Unii Europejskiej i (UE) nr 229/2013 ustanawiające szczególne środki dotyczące rolnictwa dla mniejszych wysp Morza Egejskiego (COM(2018)394).

Od czasu publikacji pakietu w sprawie reformy Polska aktywnie włączyła się w prace na forum UE nad zawartymi w nich propozycjami. Od rozpoczęcia prezydencji rumuńskiej trzy projekty rozporządzeń były omawiane na:

- 20 posiedzeniach na szczeblu „technicznym” (trzy dedykowane grupy robocze Rady),
- 14 posiedzeniach Specjalnego Komitetu ds. Rolnych (SCA) oraz
- na każdym posiedzeniu Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa.

Przedstawiciele Polski uczestniczyli również w spotkaniach bilateralnych zorganizowanych przez prezydencję rumuńską.

W czasie prac na szczeblu technicznym (grupy robocze) Polska siedmiokrotnie przekazywała do Sekretariatu Generalnego Rady UE i prezydencji uwagi pisemne i konkretne propozycje zmian w projektach rozporządzeń, kierując się stanowiskiem rządowym oraz wynikami analizy zapisów propozycji Komisji.

Zamiarem prezydencji rumuńskiej było doprowadzenie do przyjęcia przez Radę UE tzw. częściowego podejścia ogólnego w sprawie pakietu dotyczącego reformy WPR. Byłoby to częściowe stanowisko Rady, co umożliwiłoby rozpoczęcie negocjacji z Parlamentem Europejskim nt. wybranych elementów pakietu. Jednak po dyskusji podczas nieformalnego posiedzenia Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w Bukareszcie (czerwiec 2019 r.), prezydencja zdecydowała się na przygotowanie i przedstawienie Radzie raportu podsumowującego postęp przeprowadzonych przez nią prac nad pakietem.

Raport wymienia obszary trzech projektów prawnych, na których prezydencja rumuńska skupiła prace Rady i jej forów roboczych (grupy robocze, Specjalny Komitet Rolny – SCA). Raport wskazuje też ogólnie jak wyglądał rozkład głosów delegacji w danych obszarach i w jakim kierunku zmierzały zmiany w projektach zaproponowane przez prezydencję w efekcie dyskusji. Przede wszystkim wskazuje

te elementy projektów prawnych reformy, które w ocenie prezydencji wymagają dalszych dyskusji w Radzie.

W ocenie MRiRW prezydencji udało się poprawić niektóre elementy reformy WPR zaproponowane przez KE. Wiele obszarów wymaga jednak jeszcze dalszych prac i ustaleń. Prezydencja wskazała je w raporcie. MRiRW w większości podziela ocenę prezydencji rumuńskiej w tym zakresie.

Część zmian wprowadzonych przez prezydencję rumuńską wychodzi naprzeciw oczekiwaniom i postulatowi Polski. W dalszych pracach Polska będzie dążyć do utrzymania tych zmian. Dotyczy to takich elementów propozycji reformy jak:

- umożliwienie wliczania wydatków na ONW (obszary z ograniczeniami naturalnymi) w limit 30% środków EFRROW na cele środowiskowo-klimatyczne
- zmiany w rozwiązaniach dotyczących ustalania wskaźników pośrednich (*milestones*), monitorowania i rozliczania, w tym ustalanie wskaźników pośrednich co dwa lata, przegląd wykonania co dwa lata z możliwymi odchyleniami od pierwotnie planowanych wskaźników wynoszącymi od 45%, przed 40% do 35% w kolejnych latach
- dobrowolność dla państw członkowskich w stosowaniu definicji tzw. prawdziwego rolnika
- podniesienie limitu wsparcia związanego z produkcją do poziomu 13+2% koperty płatności bezpośrednich
- wyłączenie z mechanizmu dyscypliny finansowej rolników otrzymujących do 2 tys. euro z tytułu płatności bezpośrednich
- zmiany w zakresie warunkowości, szczególnie dotyczące następujących norm dobrej kultury rolnej (GAEC): GAEC 9, GAEC 7, GAEC 2 i GAEC 5.

W odniesieniu do części przepisów wprowadzonych przez prezydencję rumuńską MRiRW widzi potrzebę dalszych prac i ustaleń. Do takich elementów należą m. in.:

- uzależnienie finansowania dużej infrastruktury ze środków EFRROW od uwzględnienia możliwości jej realizacji w lokalnych strategiach rozwoju;
- wprowadzenia kategorii regionów przejściowych w przypadku wsparcia z EFRROW;
- umożliwienie ustanowienia elastyczności w postaci odchyleń procentowych od średniej wyznaczonej/planowanej kwoty wsparcia na poziomie poszczególnych typów interwencji.

Polska będzie oponować przeciwko zmianom w przepisach w zakresie objęcia warunkowością małych gospodarstw, wprowadzonym przez prezydencję rumuńską na ostatnim etapie prac, i będzie dążyć do powrotu do rozwiązań w zakresie wyłączenia małych gospodarstw zaproponowanych jeszcze przez prezydencję austriacką.

Trzeba pamiętać, że część istotnych elementów pakietu WPR pozostawiona została do rozstrzygnięcia w ramach negocjacji dotyczących wieloletnich ram finansowych na lata 2021-2027. Dotyczy to takich elementów jak wysokość ogólnego budżetu WPR, stopień ukierunkowania na cele środowiskowe, stopień konwergencji (wyrównania) płatności bezpośrednich pomiędzy państwami członkowskimi, ograniczenie płatności bezpośrednich dla dużych gospodarstw, skala możliwego transferu środków między filarami WPR.

W pierwszym półroczu 2019 r., równoległe do prac w Radzie UE, trwały też Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi Parlamentu Europejskiego prace nad ustaleniem stanowiska tej instytucji do pakietu dotyczącego reformy WPR. Projekt stanowiska PE przyjęty został na poziomie KRiRW w kwietniu 2019 r. Nie jest jednak pewne czy PE wybrany w maju 2019 r. nie będzie chciał zrewidować tego stanowiska.